

โรคชิคุนคุนยา¹

ชิคุนคุนยา เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชิคุนคุนยา เป็นเชื้อไวรัสที่อยู่ในตระกูล Togaviridae โดยมียุงลายสวน (Aedes albopictus) และยุงลายบ้าน (Aedes aegypti) เป็นพาหะนำโรค ซึ่งพบได้ทั่วไปทั้งในเมืองใหญ่และชนบท มักระบาดในช่วงฤดูฝน หรือ บริเวณที่มีน้ำขัง ทั้งนี้ยุงลายมักชุกชุมและออกหากินช่วงกลางวัน ทำให้เด็กๆ ที่ชอบออกมาเล่นนอกบ้านหรืออยู่ในโรงเรียน เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อโรค นอกจากนี้แม่อัศจรรย์ที่เป็นโรคชิคุนคุนยาก็สามารถถ่ายทอดไปยังทารกได้อีกด้วย

อาการของโรคชิคุนคุนยา

เนื่องจากโรคไข้เลือดออก และโรคชิคุนคุนยามียุงลายเป็นพาหะเช่นเดียวกัน รวมถึงอาการที่แสดงออกยังคล้ายคลึงกัน จึงอาจพบผู้ป่วยเป็นทั้ง 2 โรคพร้อมๆ กันได้ อย่างไรก็ตามโรคชิคุนคุนยามีความรุนแรงน้อยกว่าโรคไข้เลือดออกมาก ทั้งนี้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อชิคุนคุนยาจะมีไข้สูงขึ้นอย่างเฉียบพลันกว่าโรคไข้เลือดออก และระยะเวลาของไข้ก็สั้นกว่าเพียง 2 วันเท่านั้น ขณะที่ไข้เลือดออก จะเป็นไข้นานถึง 4 วัน ส่วนใหญ่ไม่พบว่าผู้ป่วยโรคชิคุนคุนยาเกิดอาการช็อค เพราะเชื้อชิคุนคุนยาไม่ทำให้พลาสมารั่วออกนอกเส้นเลือด ทั้งนี้ยังพบผื่นแดงตามร่างกาย ตาแดง และภาวะปวดตามข้อได้มากกว่าผู้ป่วยไข้เลือดออกด้วย

เชื้อชิคุนคุนยามีระยะฟักตัวของโรค 3-7 วัน หลังจากถูกยุงลายกัด และเมื่อครบระยะฟักตัว อาการจะแสดงออกดังนี้

- ไข้สูงเฉียบพลัน และอาจสูงถึง 40 องศาเซลเซียส หลังจากนั้น 2-3 วัน ไข้จะเริ่มลดลง
- ปวดข้อและเมื่อยกล้ามเนื้อ มีภาวะข้ออักเสบ โดยพบในผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก แต่สามารถหายเองได้ใน 2 สัปดาห์ ในผู้ใหญ่ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปอาจมีภาวะปวดข้อเรื้อรังได้
- เกิดผื่นแดงตามแขนขาหรือทั่วร่างกาย
- ตาแดง
- รับประทานอาหารไม่ได้
- คลื่นไส้ อาเจียน และปวดศีรษะ
- อ่อนเพลีย หรืออาจท้องเสีย

การวินิจฉัยโรคชิคุนคุนยา

แพทย์เริ่มต้นด้วยการซักประวัติและอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นแพทย์จะทำการเจาะเลือดผู้ป่วยส่งห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันโรค และหาเชื้อไวรัส ซึ่งเป็น การวินิจฉัยโรคชิคุนคุนยาที่ดีที่สุด โดยทราบผลเร็วภายใน 1 – 2 วัน หรือถ้านานอาจทราบใน 1 – 2 สัปดาห์

การรักษาโรคซิคุนคุนยา

ปัจจุบันยังไม่มียารักษาไวรัสซิคุนคุนยาโดยเฉพาะ รวมถึงไม่มีวัคซีนป้องกัน ดังนั้นการรักษาจึงเป็นไปตามอาการ โดยแพทย์อาจให้ยาลดไข้ แก้ปวด ซึ่งผู้ป่วยควรปฏิบัติตัวดังนี้

- ดื่มน้ำมากๆ ให้เพียงพอ อย่าปล่อยให้ร่างกายขาดน้ำเด็ดขาด
- พักผ่อนให้เต็มที่
- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ครบ 5 หมู่
- รับประทานยาตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัด

การป้องกันโรคซิคุนคุนยา

วิธีป้องกันโรคซิคุนคุนยาที่สำคัญที่สุดคือการหลีกเลี่ยงไม่ถูกยุงลายกัด ซึ่งสามารถทำได้โดย

- รักษาความสะอาดของบ้าน ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง โดยไม่ให้มีน้ำท่วมขัง
- ปลุกต้นไม้หรือจัดสวนให้โปร่งโล่ง ให้แสงแดดส่อง
- นอนในมุ้งหรือห้องที่มีมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุงกัด
- ช่วงที่มีการระบาดของยุงลาย ควรใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว รวมถึงทายากันยุง แม้จะเป็นเวลากลางวันก็ตาม

แม้โรคซิคุนคุนยาจะไม่อันตรายถึงชีวิตและมีความร้ายแรงน้อยกว่าโรคไข้เลือดออกก็ตาม แต่โรคร้ายไข้เจ็บทุกโรคย่อมส่งผลเสียให้กับร่างกาย โดยเฉพาะผู้ที่มีความต้านทานโรคต่ำ เช่น เด็กและผู้สูงอายุ อาจเกิดผลแทรกซ้อนที่ยากแก่การรักษา ดังนั้น จึงควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ด้วยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ รวมถึงหากมีอาการไข้สูง เบื่ออาหาร ขาดน้ำ ฯลฯ ควรรีบพบแพทย์เพื่อทำการวินิจฉัยและรักษาอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ

แหล่งอ้างอิง

1. ภัสสร บุณยะโหดระ. บทความสุขภาพซิคุนคุนยาอีกหนึ่งโรคร้ายจากยุงลายที่ควรรู้จัก [อินเทอร์เน็ต]. [ม.ป.ท.]: [ม.ป.พ.]; c2563 [สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิ.ย. 2563]. จาก:

<https://www.samitivejhospitals.com/th/%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%84%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B8%B2/>